

Negyven éve világbajnok volt Románia férfi kézilabdában, ma egy elősejtezőn se tudja átverekedni magát. A néhány héttel ezelőtti, Finnország elleni fiaskó azt jelenti, hogy a román férfi kézilabda-válogatott megint távol került a világ élvonalától. Idén márciusban múlt pontosan negyven éve, hogy utoljára világbajnok lett a román kézilabda-válogatott.

Kicsid, Birtalan, Orbán és a többiek

A román kézilabdacsapatok a nyolcvanas évek elejéig a világ legjobbjai között voltak mind a nőknél, mind pedig a férfiaknál. A fokozatos elsorvadás és sorvasztás a nyolcvanas években kezdődött, amikor az ország akkori vezetői a labdarúgást kezdték erőltetni – ennek az eredménye a máig egyetlen román BEK-győzelem (Bukaresti Steaua, 1986) lett, valamint a kilencvenes évekbeli világbajnokságokra való kijutás.

Kicsid Gábor, Birtalan István, Ghiță Licu, Gheorghe Gruia, Roland Gunesch, Cristian Gațu, no meg **Orbán István** – olyan nevek ezek, amiknek hallatán még mindig felkapja a fejét a kézilabdát évek óta követő sportrajongó.

Oktattak a világot

A hatvanas évektől elkezdődött a román (főleg férfi) kézilabda szárnyalása – ezt úgy kell elképzelni, hogy a hatvanas-hetvenes években túlzás nélkül a románok oktatták Európát és a világot a kézilabdasportra.

Vagy inkább Románia, mert a csapatban többen voltak erdélyi magyarok, illetve szászok is – azt se feledjük, hogy a sportág a harmincas években előbb az erdélyi szász városokban lett ismert. Ha nem is sorozatban nyerte, de összesen négy világbajnoki címmel büszkélkedhet a román aranygeneráció, az utolsó két vb-címben része volt az udvarhelyi születésű Orbán Istvánnak is.

A franciák is a románokat lesték

A nőknél a hetvenes években **Miklós Magdolna** nemcsak az udvarhelyi Akarat, hanem a román válogatott tartóoszlopa volt. Beszédeselek a következő adatok: 198 meccsen 396 gólt dobott a válogatottban, négy világbajnokságon vett részt, 1971-ben Hollandiában negyedik, 1973-ban Jugoszláviában ezüstérmes, 1975-ben a Szovjetunióban negyedik (itt a torna legjobb játékosa volt, 24 gólt dobott), 1978-ban Csehszlovákiában hetedik lett, utóbbi végén 14 gólt

szerzett.

Az 1976-os montreali olimpián negyedik helyet elért román válogatottban is kulcsszerepe volt (akárcsak udvarhelyi csapattársának, **Lackovicsné Magyarai Máriának**), az olimpián, öt meccsen 14 gólt dobott.

Mind az edzők, mind pedig a játékosok tudása, ami ebben a két évtizedben felhalmozódott, a következő években semmivé lett – olyanok látták ennek hasznát, mint például a franciák, akik a mai napig bevallják, hogy a francia kézilabda-iskola a romántól tanult a hetvenes években.

A kézilabda lehetett volna Románia elsőszámú (ahogy ők szeretik mondani: nemzeti) sportága, amiben ma olyan szinten lehetnénk, mint a németek, a spanyolok vagy a franciák.

Ehelyett kellett erőltetni a labdarúgást, a kilencvenes években a kézilabda – túlzással – szinte a köztudatból is kikerült (a férfiválogatott 1990-ben, Csehszlovákiában nyert utoljára érmet – bronzot – ekkor Orbán István volt a kapusedző), napjainkban egy harmad- másodosztályú (bunda)focimeccs is több nézőt vonz, mint például a válogatott meccsei.

A nőknél ugyan vannak felvillanások, de a legtöbbször itt is csak [Gheorghe Tadici](#) [ámokfutás](#)
[ai](#), no meg a mesterségesen összerakott és napok alatt kipurcanó zsoldos csapatok (lásd Oltchim) szereplése a jellemző.

Románia kiengedett a kezéből egy sportágat, a mai kézilabda-nagyhatalmak, illetve [az aranygeneráció](#) szintjét egyszerűen még megközelíteni is lehetetlen.

Mikor lesz még ilyen?

A román férfi kézilabda-válogatott négyszer volt világbajnok (1961, 1964, 1970, 1974), egyszer ezüst- (1959), egyszer pedig bronzérmes (1967). A montreali olimpián (1976) ezüstérmet nyertek, a müncheni játékokon (1972) bronzot. Klubszinten a Bukaresti Dinamo 1965-ben, a Steaua 1968-ban nyerte meg a Bajnokcsapatok Európai Kupáját.

A román női kézilabda-válogatott háromszoros világbajnok volt (1956, 1960, 1962), egyszer pedig ezüstérmes (1973). A női csapatok közül a Bukaresti Știința 1961-ben, a szintén fővárosi Rapid 1964-ben nyerte meg a BEK-et.